# ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Καὶ ἡ Ρουμανία συγκαταλέγεται στὴν κατηγορία τῶν νέων ἐκείνων μουσικῶν χωρῶν ποὺ χρωστοῦν τὴν ἰδιαίτερή τους ζωὴ στὸ περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος κῦμα τῆς ἀφυπνίσεως τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως στοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαούς. Τοποθετημένη στὴν πιὸ ἀπομεμακρυσμένη νότια κορυφὴ τῆς Ἠπείρου μας, εὑρέθη, πολὺ φυσικὰ τὴν ἐπαφή της μὲ τὴ μουσικὴ κίνηση τῆς Εὐρώπης, κάπως ἀργά. Ἤκρ' ὅλα ταῦτα, ὅπως μᾶς εἶναι ἤδη γνωστό, ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐξαιρετικὰ ζωηρὴ καὶ ἐξελιγμένη μουσικὴ ζωή. Ἡ θαυμασία συμφωνικὴ ὀρχήστρα τοῦ Βουκουρεστίου, ἡ ἐξαίρετη Ὄπερά του καὶ ἕνα πλῆθος ἀπὸ σολίστες μὲ ἀνώτερα προσόντα μᾶς εἶναι ἤδη γνώριμοι κατὰ τὸν καλλίτερο τρόπο ἀπὸ τὶς τακτικὲς μεταδόσεις τοῦ ρουμανικοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ. Ἔτσι περιμέναμε μὲ δικαιολογημένον ἐνδιαφέρον τὴν εὐκαιρία ν' ἀκούσωμε σύγχρονη ρουμανικὴ μουσικὴ ἀπὸ τὸ χέρι τῶν πλέον ἐνδεδειγμένων γνωστῶν καὶ ἑρμηνευτῶν της.

Καὶ τώρα πρῶτα - πρῶτα πρέπει νὰ πῶ — καὶ αὐτὴ τὴ φορά, ὅπως εἶναι εὐνόητο μὲ ἐντελῶς ἰδιαίτερη λύπη — ὅτι καὶ πάλιν ἐξ αἰτίας τῆς συμπτώσεως μὲ ἄλλην συναυλίαν, δὲν μοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ παρακολουθήσω ὅλόκληρο τὸ πρόγραμμα.

Καὶ βέβαια, καὶ μόνο ἀπὸ τὴν ἐμμονη ἀγάπη ποὺ γιὰ κάθε νέο στὴν τέχνη, θ' ἄκουα εὐχαρίστως τὶς διάφορες συνθέσεις, ποὺ, ἂν ἐξαιρέσωμε τὸν Ἐνέσκου — ἦταν ἔργα τελείως ἀγνώστων μου συνθετῶν. Ἀκόμη περισσότερο, ὅταν λάβωμε ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ ἀναλυτικὰ σημειώματα τοῦ προγράμματος, ἐπρόκειτο περὶ δημιουργιῶν ἰδιαιτέρως διαφωτιστικῶν καὶ πλουσίων εἰς συμπεράσματα, γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὸν τύπο καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ρουμανικῆς μουσικῆς. Δυστυχῶς δὲν μπόρεσα νὰ παρακολουθήσω παρὰ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ προγράμματος, διὰ πάντως, οἱ δυνατὲς ἐντυπώσεις, ποὺ ἀπεκόμισα ἀπ' αὐτὸ εἶναι ἀρκετὲς γιὰ νὰ μοῦ ἐπιτρέψουν κατὰ τὸν πιὸ πειστικὸ τρόπο τὴν λαμπρὴ φύσιν, ποὺ ἔχει ἀποκτήσει σήμερα πλουτοῦ ἡ ρουμανικὴ μουσική.

Καὶ εἶναι πρῶτα τὰ γοητευτικὰ «Ἤθη νυκτερίδων» τοῦ C. Brailoiu γιὰ σοπράνο καὶ ὀρχήστρα ἐγχόρδων, μεγάλης ποὺ συναρπάζουν τόσο μὲ τὴ χάρι ὅσο καὶ μὲ τὸ ἰδιαίτερο θέλγητρο τῆς ἐκφράσεώς τους. Πηγαίνει ἀπὸ τὴν πλουσιόπλουτη πηγὴ τῆς εὐγενικῆς λαϊκῆς ρουμανικῆς μουσικῆς καὶ ἐμπνέονται μὲ τὰ μέσα μιᾶς τεχνοτροπίας, ποὺ μὲ τὴ διακριτική της ἐνορχήστρωση καὶ τὸ λεπτοδιχασμένο πλέξιμο τῶν γραμμῶν στὰ συνοδευόντα ἐγχόρδα, προδίδουν ἀμέσως τὸν καλλιεργημένο μουσικὸ καὶ τὸν γεννημένον λαογράφον, γιὰ τὸν ὁποῖον τὸ νὰ ἐμπεδώσῃ στὴ μουσική της πατρίδος του δὲν εἶναι μία σχολὴ ἔντεχνης δυτικῆς μελέτης, ἀλλὰ μία ἐξαιρετικὰ ζωντανὴ δημιουργικὴ γόνιμος συγκίνησις.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ διατηρήσωμεν στὴ μνήμη μας καὶ τὸ ὕφος τῆς καλλιτέχνιδος, ποὺ ἡρμήνευσε τέλεια, ὅπως πάντα ἔπρεπε, τὰ τραγούδια αὐτά: Ἐλισάβετ Κωστινέσκο, μία σοπράνο πρωτίστης τάξεως, τῆς ὁποίας τὸ ὑποβλητικὰ καθωδηγημένο φωνικὸ ὄργανο, ἀλανθάστως σὰν χιλιόχρωτο λαμπερὸ διαμάντι, ὑποταγμένο πάντα στὴν πιὸ εὐλύγιστη τέχνη ἀποδόσεως, ἀπέσπασε δικαίως μία ἀληθινὴ θύελλα ἐνθουσιώδους ἐπιδοκιμασίας.

Ἡ πρώτη συμφωνία τοῦ Γεωργίου Ἐνέσκου, μὲ τὴν ὁποία τελείωνε ἡ συναυλία κατὰ τὸν πιὸ ἐντυπωσιακὸ τρόπο, εἶναι τὸ κατακλυσμικὸ πρωϊμο νεανικὸ ἔργο τοῦ τότε εἰκοσιτετραετοῦς Ρουμάνου, τοῦ ὁποίου ἡ πρωτοφανὴς ἰδιοφυΐα, ὡς δημιουργοῦ καὶ ἀναδημιουργοῦ καλλιτέχνου ἀπέκτησε μὲ ἀστραπιαίαν ταχύτητα διεθνῆ φήμην καὶ ἔκανε αὐτὸν πρῶτον ν' ἀντιχήσῃ τὸ ὄνομα τῆς χώρας του στὰ πέρατα τοῦ μουσικοῦ κόσμου. Εἰς τὰ τρία ἐξαιρετικῶς χαρακτηριστικὰ μέρη της ἡ συμφωνία αὐτὴ φανερώνει μία γόνιμη καλλιτεχνικὴ φύσι, γεμάτη ἀπὸ πρωτότυπες βροντερὲς ἰδέες, ἔνα πηγαῖο ταμπεραμέντο καὶ ἕνα διαυγὲς πνεῦμα, ποὺ, ὑποστηριγμένα ἀπὸ ἕνα ἄφθαρτο χειρισμὸ τῶν τεχνικῶν μέσων, δημιουργοῦν μία μουσική, τῆς ὁποίας ἡ συναρπαστικὴ ζωηρότης μᾶς παρασύρει χωρὶς ἀντίστασι.

Ἰδιαίτερες θερμὲς εὐχαριστίες ὀφείλομε στὸν ἐξαίρετο διευθυντὴ τῆς Ὀπερὰς τοῦ Βουκουρεστίου, Νέον Ὀπτέσκου, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη μαέστρος μὲ ἀνώτερα προσόντα καὶ μὲ τὸν θερμόκαιμο, γεμάτον ἐντεταμένη ἐνεργητικότητα χειρισμὸ τῆς μπαγκέττας του, συνηγόρησε κατὰ τὸν πειστικώτερο τρόπο γιὰ τὴ μουσικὴ τῆς χώρας του.

Οἱ κάθαρτικὲς ἐγκεφαλικὲς ἐπιδοκιμασίες τοῦ κοινοῦ μας δὲν ἄφησαν βέβαια καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ πρώτη μας αὐτὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν σύγχρονη ρουμανικὴ μουσικὴ γόησε τὴν ψυχή, τὴν ὁποίαν, χάρις στὰ ἐξαιρετικὰ της προσόντα ἀπολύτως ἐθέλγει.

ALEX THURNEYSSEN